

Etiopien. Id-kort och folkbokföring vid resor, flytt och samhällsservice.

2024-01-29

Betydelsen av id-kort och folkbokföring vid inrikes resor och flytt, återvändande från utlandet samt samhällsservice.¹

Om rapporten

Rapporten handlar om etiopiska id-kort och dess betydelse vid inrikes resor, inrikes flytt, återvändande från utlandet samt olika former av samhällsservice. För information om hur id-kort utfärdas i en vidare bemärkelse hänvisas till annan rapportering.

Om etiopiska id-kort

Samtliga regioner i Etiopien utfärdar id-kort, men processen är inte digitaliserad överallt. I Addis Abeba är processen digitaliserad, men det inträffar fortfarande undantagsvis vid exempelvis strömavbrott att id-kort utfärdas manuellt även där. Ansökningsblanketter och informationen på själva id-korten är densamma oavsett om handlingen är digitalt eller manuellt utfärdad.² Det är administrationen på *kebele*-nivå (den lägsta administrativa nivån) som utfärdar identitetshandlingarna, förutom i Addis Abeba där det är på *woreda*-nivå (distriktsnivå)³. Id-korten kallas därför

¹ Den här rapporten är framtagen i linje med [EUAA:s metodologi för framtagande av landinformation](#) (2023). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden. Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden. 2024-01-29, version 01. Utgiven av Nationella operativa avdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2024. Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

² Vital Events Registration Agency i Addis Abeba, samtal i november 2022

³ Delstaterna, som lokalt kallas *kilis*, är administrativt indelade i *zoner*, *woreda* (som också kallas distrikt) och *kebele* som är den lägsta administrativa nivån. Centre of Excellence for CRVS Systems, Country Profiles Ethiopia Civil Registration Systems, odaterad, [url](#) En tjänsteman vid Kirkos Sub City, Woreda 01, uppgav i samtal med Migrationsanalys i Addis Abeba i november 2022 att det finns tio Sub City i Addis Abeba. Varje Sub City numrerar de woredor som tillhör respektive Sub City, och varje Sub City börjar numreringen med 01.

ofta för kebele-kort.⁴ Utanför Addis Abeba är avsaknaden av enhetlighet i såväl utfärdande som id-kortens utseende påtaglig, och varje region har sin egen utformning på id-korten.⁵

Id-korten är den viktigaste identitetshandlingen i Etiopien för personer över arton år. Det används vid myndighetskontakter, till exempel när man ska ansöka om pass eller körkort, delta i val, vid inrikes resor, för att öppna bankkonto eller skaffa ett SIM-kort. Uppskattningsvis har 95 procent av alla vuxna ett id-kort.⁶ Det pågår ett arbete med att ta fram ett enhetligt nationellt id-kort och ett digitalt id-nummer, *fayda*. I november 2023 hade ungefär tre miljoner etiopier, vilket är mindre än 3 procent av befolkningen, ett digitalt id-nummer.⁷

Här följer en lista på uppgifter som är obligatoriska att uppges i ett underlag för id-kort, dock inte uttömmande. Namn, faderns namn, farfaderns namn, moderns namn, födelseplats och födelsedatum, datum för utfärdande, sista giltighetsdag, woreda/kebele samt nödkontakt med telefonnummer. Etnicitet kan fyllas i på ansökningsblanketten, men är inte obligatoriskt att uppges.⁸ Traditionellt har uppgift om etnicitet funnits på id-korten. Delstaterna Oromia och Addis Abeba slutade inkludera uppgiften på id-korten efter 2018, även om det fortsatt finns möjlighet att fylla i etnicitet på ansökningsblanketten. Det är dock oklart hur det ser ut i andra delstater.⁹

Id-kort vid inrikes resor och flytt

Det är inte ett krav att ha ett id-kort för att resa inrikes i Etiopien, men man kan vid vägspärrar bli uppmanad att visa id-handling.¹⁰

Den som flyttar från en kebele till en annan behöver ett flyttbrev (*transfer letter*) för att kunna få ett nytt id-kort på nya orten.¹¹ Det finns inga undantag från den här processen.¹² Flyttbrevet utfärdas av den kebele personen flyttar från. Det gamla id-kortet fästs vid en kopia av flyttbrevet, och dessa dokument stannar i den gamla kebelen eller woredan. Flyttbrevet i original tas med till den nya ortens kebele eller woreda.¹³ För den som flyttar till Addis Abeba krävs utöver flyttbrev att man är bosatt i staden, vilket mer konkret innebär att man ska ha vistats i Addis Abeba i sex månader. Dessutom behöver man ha med sig tre vittnen när man ansöker om id-kortet. Dessa vittnen måste vara registrerade i personens eget hem i Addis Abeba eller att personen hyr bostad av dem.¹⁴ Enligt information från Immigration Nationality and Vital Events Agency (INVEA) i Bahir Dar 2019 behöver man däremot visa att man bott på nya stället i två år innan folkbokföring kan ske, och därmed

⁴ Vital Events Registration Agency i Addis Abeba, samtal i november 2022

⁵ Tigrean i Addis Abeba (A), samtal i Addis Abeba oktober 2022; Landinfo, Etiopia: Basisinfo, 2023-12-15, s. 8-9, [url](#)

⁶ Landinfo, Etiopia: Basisinfo, 2023-12-15, s. 8-9, [url](#)

⁷ Landinfo, Etiopia: Basisinfo, 2023-12-15, s. 8-9, [url](#)

⁸ Vital Events Registration Agency i Addis Abeba, samtal i november 2022

⁹ Migrationsanalys, Landinformation: Etiopien. Tigreaner och deras situation utanför Tigray (version 2.0), 2023-02-28, s. 17, [url](#)

¹⁰ Internationell organisation i Addis Abeba (B1), samtal i Addis Abeba oktober 2022

¹¹ Tjänsteman vid Kirkos Sub City, Woreda 01, samtal i Addis Abeba november 2022

¹² Tjänsteman vid Kirkos Sub City, Woreda 01, samtal i Addis Abeba november 2022

¹³ Tjänsteman vid Kirkos Sub City, Woreda 01, samtal i Addis Abeba november 2022

¹⁴ Tjänsteman vid Kirkos Sub City, Woreda 09, samtal i Addis Abeba november 2022

nytt id-kort kan utfärdas.¹⁵ Migrationsanalys konstaterar att det därför förefaller som att varje delstat har olika bestämmelser för hur lång tid man behöver vara bostad på nya orten innan man kan folkbokföra sig. I sammanhanget bör det uppmärksammas att uppgifterna gällande Bahir Dar endast grundar sig på en källa.

Barn som föds i Addis Abeba, men vars föräldrar bor i staden utan att vara folkbokförda där, kan registreras i den woreda där de bor. Intyg om att födelsen skett i Addis Abeba kan man få vid sjukhusfödelse, men också av barnmorskan vid hemfödelse. Om barnet inte är fött i Addis Abeba och inte är registrerat som boende/folkbokförd i staden kan föräldern, som bott i staden länge och som vill skicka sitt barn till skolan, gå till woredan. Woredan kommer dubbelkontrollera med samhällsstruktur och utfärda ett id-kort med husnumret. Källan uppgav att detta sker enligt lag.¹⁶ Migrationsanalys noterar dock att vi saknar hänvisning till lagrum samt att den här informationen motsäger andra källor som menar att flyttbrev måste uppvisas. Uppgiften är därmed osäker. Vidare noterar Migrationsanalys att skolor inte kräver folkbokföring för att skriva in barnen (se avsnitt nedan).

Den som flyttar till en ny ort i Etiopien och saknar flyttbrev kan efter att ha registrerat sig på nya orten få ett tillfälligt dokument. Efter att ha haft det tillfälliga dokumentet i sex månader kan ett id-kort erhållas, om personen i övrigt uppfyller kraven för id-kort (som exempelvis att denne kan uppvisa flyttbrev). Det tillfälliga dokumentet fyller sin funktion genom att det kan visas upp för polisen för att underlätta att förflytta sig i den nya staden.¹⁷

Enligt uppgifter från december 2023 har alla kontor i Addis Abeba sedan ett år tillbaka till följd av ett politiskt beslut slutat att utfärda id-kort för personer som kommer från andra delstater, även om de visar upp ett flyttbrev. Anledningen tros vara en oro att ändra demografin i vissa delstater.¹⁸

Vid återvändande till sin hemby/ursprungsort kan den som då saknar id-handling få hjälp av att någon där går i god för personen, och ett nytt id-kort kan utfärdas även om man förlorat sitt gamla. Samhället förändras dock av interna flyktingströmmar, vilket kan leda till att ingen som är kvar på hemorten känner den återvändande personen i fråga. Då saknas också möjligheten att få ut ett nytt id-kort utan att visa upp dokumentation såsom gammalt id-kort.¹⁹

Id-kort vid återvändande från utlandet till annan ort än hemorten

Om man reser utomlands och sedan återvänder till en annan ort än där man är folkbokförd, exempelvis till Addis Abeba, måste man för att få ett nytt identitetskort i Addis Abeba först återvända till sin ursprungliga hemort för att erhålla ett flyttbrev.²⁰ Trots att det enligt Civil Registration Office Kirkos Sub City inte finns några undantag från den här processen²¹ uppgav dock Vital Events Registration

¹⁵ INVEA, Bahir Dar stad, samtal i oktober 2019

¹⁶ Girma Mekonnen, Head of Civil Registration and Deputy General Director, Addis Abeba City Administration i Sheger, samtal i oktober 2019

¹⁷ Vital Events Registration Agency i Addis Abeba, samtal i november 2022

¹⁸ Civil Registration Office Kirkos Sub City Woreda 02 Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

¹⁹ Internationell organisation i Addis Abeba (B1), samtal i Addis Abeba oktober 2022

²⁰ Tjänsteman vid Kirkos Sub City, Woreda 01, samtal i Addis Abeba november 2022

²¹ Tjänsteman vid Kirkos Sub City, Woreda 01, samtal i Addis Abeba november 2022

Agency (VERA) i huvudstaden att den som återvänder till Addis Abeba från utlandet *under vissa omständigheter* kan erhålla ett id-kort från Addis Abeba utan att först återvända till sin hemort för att få ett flyttbrev.²² Möjligheten gäller för dem som bott lång tid utomlands eller lämnade Etiopien som små barn och återvänder som vuxna. Dessa personer behöver dock visa att de är etiopiska medborgare.²³ För att kunna komma ifråga för undantaget ska det etiopiska utrikesdepartementet ha godkänt personens återvändande. Ett sådant godkännande av utrikesdepartementet föregås av att ett *laissez-passer* från det andra landet visats upp.²⁴ Vid ansökan av identitetskort i Addis Abeba ska de sedan fylla i ansökningsblankett, i vilken hus-håll och husnummer ska uppges. Dokumentet från etiopiska utrikesdepartementet ska också visas upp.²⁵

Utländska medborgare födda i Etiopien

Id-kort utfärdas endast till etiopiska medborgare.²⁶ Utländska medborgare födda i Etiopien kan däremot erhålla ett bosättningskort (residence card).²⁷

Det finns uppgifter från Världsbanken 2022 om att Etiopien har röstat för att avskaffa kravet att styrka det etiopiska medborgarskapet eller laglig vistelse för att kunna få en officiell identitetshandling.²⁸ Den informationen känner dock inte Civil Registration Office i Kirkos Sub City Woreda 02 i Addis Abeba till i december 2023.²⁹

Id-kort och samhällsservice

Sjukvård

Det finns inget formellt krav att vara folkbokförd på orten för att få tillgång till sjukvård, vare sig offentlig eller privat vård. Det krävs vanligen inte heller att man visar id-kort för att få tillgång till vård, men det är upp till den enskilde vårdgivaren att bestämma. När det behövs id-handling för att få vård går det bra att uppvisa antingen id-kort eller pass, men man behöver alltså inte vara folkbokförd på orten.³⁰

Skolgång

När det gäller skolgång har flera skolor, såväl privata som allmänna, uppgett att det inte är ett krav att barnet ska vara folkbokfört på orten för att bli inskriven vid skolan. Däremot krävs i de flesta fall barnets födelsebevis och föräldrarnas id-kort, men undantag kan göras. Många skolor kräver för barn som påbörjat sin skolgång

²² Vital Events Registration Agency i Addis Abeba, samtal i november 2022

²³ Internationell organisation i Addis Abeba (F1), samtal i Addis Abeba november 2022.

²⁴ Vital Events Registration Agency i Addis Abeba, samtal i november 2022

²⁵ Vital Events Registration Agency i Addis Abeba, samtal i november 2022

²⁶ Civil Registration Office Kirkos Sub City Woreda 02 Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

²⁷ Civil Registration Office Kirkos Sub City Woreda 02 Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

²⁸ The World Bank Identification for Development, Building Inclusive and Trusted ID systems to Empower People and Meet the SDGs, 2022-06-10, [url](#)

²⁹ Civil Registration Office Kirkos Sub City Woreda 02 Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

³⁰ Kiplesund, Richard, Chief Operating Officer, Nordic Medical Centre i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023; Anställd vid Suisse Clinic, Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023, Dr. Ashenafi, Tihitina, Black Lion Hospital i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

vid en annan skola också dokumentation från tidigare skola.³¹ Det finns information om att i vart fall vid ett tillfälle har en skola uppmanat vårdnadshavaren, som ursprungligen kom från en annan delstat (Oromia), att visa att de var folkbokförda i Addis Abeba. Efter att en släkting för *Sub City*-kontoret intygat att vårdnadshavaren är bosatt i Addis Abeba och tar hand om barnet, skrev kontoret ett intyg om detta till skolan. Skolan menar att man har detta förfarande för att hantera platsbrist och för att prioritera familjer som bor i området.³²

Stöd till behövande

För att i Addis Abeba få tillgång till en del samhällsbaserad service, såsom stöd till behövande, krävs att man har ett id-kort där det framgår att man är folkbokförd där. Exempel på sådant stöd är att få möjlighet att handla där woredan säljer mat eller andra förnödenheter till låga priser.³³

Tillgång till mark

Det finns också information att det krävs ett id-kort från den aktuella orten för att få tillgång till mark.³⁴

Anställning i Addis Abeba

För att kunna få en formell anställning i Addis Abeba behöver man ett bosättningskort från staden.³⁵ Migrationsanalys konstaterar att det saknas information om att man behöver vara folkbokförd i Addis Abeba för att få en formell anställning där.

---

³¹ Minda, rektor, Fountain Knowledge i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023; Rektor vid Bright Future School i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023; Lärare och chef vid administrationen, Kebena Primary School i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

³² Areda, Selamawit, Sveriges ambassad i Addis Abeba, december 2023

³³ Internationell organisation i Addis Abeba (F1), samtal i Addis Abeba i november 2022

³⁴ Internationell organisation i Addis Abeba (B1), samtal i Addis Abeba i oktober 2022

³⁵ Västerländsk ambassad i Addis Abeba (A3), samtal i Addis Abeba i oktober 2022

Källförteckning

Elektroniska källor

Centre of Excellence for CRVS Systems, Country Profiles Ethiopia Civil Registration Systems, odaterad, [Ethiopia | Centre of Excellence for Civil Registration and Vital Statistics Systems \(crvssystems.ca\)](https://ethiopia.crvssystems.ca/)

Landinfo, Etiopia: Basisinfo, 2023-12-15, s. 8-9, [Dokument - Lifos extern \(migrationsverket.se\)](#)

Migrationsanalys, Landinformation: Etiopien. Tigreaner och deras situation utanför Tigray (version 2.0), 2023-02-28, s. 17, [Dokument - Lifos extern \(migrationsverket.se\)](#)

The World Bank Identification for Development, Building Inclusive and Trusted ID systems to Empower People and Meet the SDGs, 2022-06-10, [Building Inclusive and Trusted ID systems to Empower People and Meet the SDGs | Identification for Development \(worldbank.org\)](https://www.worldbank.org/en/identification-for-development)

Muntliga källor

Arede, Selamawit, Sveriges ambassad i Addis Abeba, december 2023

Ashenafi, Tihitina, Dr., Black Lion Hospital i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

Anställd vid Suisse Clinic, Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

Civil Registration Office Kirkos Sub City Woreda 02 Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba, december 2023

Girma Mekonnen, Head of Civil Registration and Deputy General Director, Addis Abeba City Administration i Sheger, samtal i oktober 2019

Immigration Nationality and Vital Events Agency (INVEA), Bahir Dar stad, samtal i oktober 2019

Internationell organisation i Addis Abeba (B1), samtal i Addis Abeba oktober 2022

Internationell organisation i Addis Abeba (F1), samtal i Addis Abewba november 2022.

Kiplesund, Richard, Chief Operating Officer, Nordic Medical Centre i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

Lärare och chef vid administrationen, Kebena Primary School i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

Minda, rektor, Fountain Knowledge i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

Rektor vid Bright Future School i Addis Abeba, samtal med Sveriges ambassad i Addis Abeba i december 2023

Tigrean i Addis Abeba (A), samtal i Addis Abeba oktober 2022

Tjänsteman vid Kirkos Sub City, Woreda 01, samtal i Addis Abeba november 2022

Tjänsteman vid Kirkos Sub City, Woreda 09, samtal i Addis Abeba november 2022

Vital Events Registration Agency i Addis Abeba, samtal i november 2022

Västerländsk ambassad i Addis Abeba (A3), samtal i Addis Abeba i oktober 2022

MIGRATIONSVERKETS FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärldsanalys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella operativa avdelning.